

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА "КРОК"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

А.М. Кучко

2024 р.

ПРОГРАМА

**фахового випробування
для вступу на навчання за
спеціальністю 073 «Менеджмент»,
для здобуття ступеня «магістр»,
освітня програма «Медіація та вирішення конфліктів»
на основі НРК6 та НРК7**

Автори: О. В. Калінін, доктор економічних наук

О. А. Седашова, кандидат педагогічних наук

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри
менеджменту та інноваційного розвитку
(протокол № 2 від «18» квітня 2024 р.)

Завідувач кафедри **Олександр КАЛІНІН**

Київ, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
ПРОГРАМА МЕНЕДЖМЕНТ.....	5
ПРОГРАМА ПСИХОЛОГІЯ.....	8
ПРОГРАМА ІНОЗЕМНА (АНГЛІЙСЬКА) МОВА.....	9
ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ВИПРОБУВАНЬ.....	10
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ НА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАННЯХ.....	12
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	13

ВСТУП

Прийом вступників для здобуття ступеня магістра зі спеціальності 073 «Менеджмент», освітня програма «Медіація та вирішення конфліктів», на основі НРК6 та НРК7 (здобутого ступеня (рівня) вищої освіти) для осіб які мають спеціальні умови вступу відповідно до правил прийому на навчання у 2024 р., проводиться за результатами фахового вступного випробування.

Програма вступних випробувань розроблена для вступників, які вступають на спеціальність «Менеджмент», напрям «Медіація та вирішення конфліктів» для здобуття ступеня магістра на основі ступеня магістра з іншої спеціальності. Мета проведення вступних випробувань – перевірка рівня базових знань з менеджменту та психології, а також рівня володіння іноземною (англійською) мовою, необхідних для успішного опанування знань, формування умінь та навичок під час навчання на програмі «Медіація та менеджмент конфліктів».

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми магістра абітурієнти повинні мати базову вищу освіту за будь-якою спеціальністю та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі економічних, управлінських наук. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною та англійською мовою.

Характеристика змісту програми. Програма вступного іспиту охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатись у магістратурі ВНЗ “Університет економіки та права “КРОК” з метою здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» зі спеціальності «Медіація та вирішення конфліктів». Програму складено на основі дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра з менеджменту, передбачених Освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра напряму 073 «Менеджмент». Разом з тим програма передбачає і певні знання психології, управління процесами та проєктами, юриспруденції, конфліктології, маркетингу.

Вступникам пропонується скласти три випробування: з менеджменту, психології та іноземної (англійської) мови.

Вступні іспити проводяться у формі письмового тестування. Кожне тестування (менеджмент, психологія, англійська мова) триває одну годину.

Програма побудована за функціональними модулями і має міжпредметний синтетичний характер. У кожному модулі інтегровано матеріал певного функціонального спрямування з різних дисциплін. При цьому органічно поєднуються теоретичні, прикладні питання та матеріали

операційного характеру, які дозволяють виявити знання й уміння використовувати категоріальний апарат, аналітичне мислення, методи обґрунтувань за окремими функціями менеджменту.

Порядок проведення іспиту визначається Положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу «Університет економіки та права «КРОК».

ПРОГРАМА «МЕНЕДЖМЕНТ»

МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

1.1. Поняття і сутність менеджменту.

Організація, цілі її діяльності, види та критерії успіху. Поділ праці в організації та необхідність управління нею.

Характеристика різних поглядів на сутність менеджменту. Поняття «менеджмент» у широкому та вузькому розумінні. Менеджмент як наука, як процес практичної діяльності, як мистецтво.

Функції менеджменту: планування, організація діяльності, мотивація та контроль. Взаємозв'язок та взаємозалежність функцій. Цикл менеджменту.

Рівні менеджменту: вищий, середній, нижчий.

Сфери менеджменту: маркетинг, виробництво, фінанси, персонал, дослідження та розробки, стратегія.

Ролі менеджера в організації: міжособові; інформаційні; пов'язані з прийняттям рішень.

Якості менеджера: технічні здібності; аналітичні здібності; здібності взаємодіяти з людьми; діагностичні здібності; концептуальні здібності. Співвідношення якостей та навичок, необхідних менеджеру на різних рівнях (сферах) управління.

1.2. Основи теорії прийняття управлінських рішень

Поняття управлінського рішення, його місце і значення в управлінні. Вимоги до управлінських рішень. Наслідки управлінських рішень. Чинники, що впливають на процес прийняття управлінського рішення: людські та організаційні.

Класифікація управлінських рішень. Індивідуальні та групові рішення. Методи креативного вирішення проблем.

Інтуїтивна та раціональна моделі прийняття рішень. Етапи раціональної технології прийняття рішень: діагноз проблеми; накопичення інформації про проблему; опрацювання альтернативних варіантів; оцінка альтернатив; прийняття рішення.

1.3. Методи обґрунтування управлінських рішень

Класифікація методів обґрунтування управлінських рішень. Переваги та недоліки використання кількісних та якісних методів. Можливості та сфери застосування аналітичних, статистичних, теоретико-ігрових методів. Методи математичного програмування. Суть і значення моделювання в прийнятті

управлінських рішень. Основні типи моделей: фізична, аналогова, математична. Процес побудови моделей. Застосування моделей в практиці управління.

Побудова “дерева рішень” та вибір оптимального варіанту.

Експертні методи прийняття рішень. Інструменти обґрунтування управлінських рішень. Обґрунтування рішень в умовах невизначеності.

МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

2.1. Планування в організації

Поняття і місце планування в системі управління. Основні елементи системи планування в організації.

Зовнішнє та внутрішнє середовище організації. Ситуаційні фактори планування. Методи аналізу середовища. SWOT-аналіз.

Сутність мети. Вимоги до ефективних цілей. Традиційний процес постановки цілей.

Види цілей та планів в менеджменті: стратегічні, тактичні, оперативні. Визначення місії, візії та цінностей організації.

Сутність та структура бізнес-плану.

Поняття стратегії, її значення та необхідність розробки. Елементи стратегії та процес її розробки. Рівні стратегії: загальнокорпоративна стратегія; стратегія бізнесу; функціональна стратегія. Класифікація стратегій. Аналіз стратегічних альтернатив. Методи вибору стратегії.

Стандартні операційні процедури.

Основи тайм-менеджменту. Правила розробки щоденного плану роботи менеджера.

2.2. Організація як функція управління

Сутність організації діяльності та її місце в системі управління. Поняття та значення організаційної структури управління (ОСУ). Параметри ОСУ: ступінь складності; ступінь формалізації, ступінь централізації. Чинники та методи вибору ОСУ.

Діапазон управління. Висока та плоска структури управління. Горизонтальний і вертикальний поділ праці в організації. Механізми координації. Вертикальна координація: прямий контроль, стандартизація. Горизонтальна координація: взаємні комунікації; тимчасові робочі групи; комісії. Сучасні підходи до координації.

Повноваження, їх види, взаємини, принципи передачі. Делегування повноважень. Повноваження і відповідальність. Складові процесу організаційного проектування.

Сильні та слабкі сторони бюрократичної моделі організації. Централізовані та децентралізовані ОСУ.

Сутність та види організаційних змін. Процес управління організаційними змінами. Модель процесу організаційних змін К. Левіна. Етапи процесу організаційних змін: визначення необхідності змін; визначення цілей організаційних змін; діагноз; планування змін і вибір техніки змін; здійснення змін; оцінка змін. Причини опору організаційним змінам і методи подолання опору змінам.

Управління командами. Поняття групи та команди. Формальні та неформальні групи в організації. Методи формування команди. Командні ролі.

Управління якістю.

2.3. Мотивація

Сутність та місце мотивації в системі управлінні. Основні категорії мотивації: потреби та винагорода. Внутрішнє і зовнішнє винагородження як інструменти мотивації. Історичний аспект мотивації.

Класифікація мотивів трудової діяльності. Процес мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонук, цілей, дій у моделі процесу мотивації.

Теорії мотивації. Ієрархія потреб Абрахама Маслоу. Теорія набутих потреб Девіда Макклелланда. Теорія потреб Клейтона Альдерфера. Двохфакторна теорія Ф. Герцберга.

Процесійні теорії мотивації. Теорія очікувань Віктора Врума. Теорія справедливості Стейсі Адамса. Мотиваційна модель Портера-Лоулера.

Види стимулів: матеріальні та нематеріальні, позитивні та негативні. Основні форми оплати праці: тарифна, відрядна, почасова, комісійна, комбінована.

Методи управління персоналом: правові, адміністративні, економічні та соціально-психологічні.

Японська та американська моделі управління персоналом.

2.4. Управлінський контроль

Сутність контролю та його місце в системі управління.

Види управлінського контролю. Попередній, поточний і заключний контроль. Формальний та неформальний контроль. Централізований та децентралізований контроль. Суцільний, вибірковий та разовий контроль.

Етапи процесу контролю: встановлення стандартів; вимірювання результатів; порівняння досягнутих результатів зі стандартами; впровадження корегуючих дій. Методи контролю.

Основні характеристики ефективної системи контролю.

Причини опору контролю та шляхи їх подолання.

МОДУЛЬ 3. КОМУНІКАЦІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕНЕДЖМЕНТ КОНФЛІКТІВ

3.1. Комунікації в організації

Поняття комунікації та її роль у системі управління. Види комунікації. Вертикальні, горизонтальні та діагональні комунікації. Вербальні та невербальні комунікації. Формальні і неформальні комунікації в організації.

Вимоги до ефективної комунікації.

Модель процесу комунікації. Основні елементи комунікації.

Комунікаційні мережі. Базові типи комунікаційних мереж і критерії ефективності їх застосування. Мережа неформальних комунікацій. Управління комунікаційними процесами.

Комунікаційні бар'єри та заходи для їх подолання. Перешкоди на шляху до ефективної комунікації: фільтрація; вибіркоче сприйняття; семантичні перешкоди; поганий зворотній зв'язок; соціокультурні відмінності між відправником та одержувачем повідомлення; інформаційні перевантаження. Методи подолання перешкод до ефективної комунікації.

3.2. Конфліктологія та менеджмент конфліктів

Визначення «конфлікт», ставлення до конфлікту в різних культурах. Типологія конфліктів. Причини конфліктів в організаціях. Наслідки конфліктів в організаціях. Способи вирішення конфліктів.

Стиль поведінки людини в конфлікті (модель Томаса-Кілмана).

Ескалація конфлікту (Ф. Глазл).

Медіація та інші альтернативні способи вирішення конфліктів.

ПРОГРАМА «ПСИХОЛОГІЯ»

Розділ 1. Психологія як система знань.

Тема 1. Предмет і завдання загальної психології. Становлення експериментальної психологічної науки.

Тема 2. Принципи і методи дослідження психіки. Характеристика сутності та етапів психологічного дослідження.

Тема 3. Еволюція та розвиток психіки. Рівні розвитку психіки. Рівні розвитку психіки і форми поведінки тварин.

Розділ 2. Основні категорії психології.

Тема 4. Особистість. Психологічна структура особистості. Мотиваційна сфера особистості. Психологічні механізми і етапи розвитку особистості.

Тема 5. Діяльність і поведінка. Психологічна характеристика основних видів діяльності.

Розділ 3. Когнітивна сфера.

Тема 6. Поняття про увагу. Фізіологічні основи уваги. Види і властивості уваги. Психологічні чинники управління увагою людини.

Тема 7. Поняття про відчуття. Рефлекторна природа відчуттів. Класифікація відчуттів. Властивості відчуттів.

Тема 8. Поняття про сприймання. Полімодальність сприймання. Основні характеристики сприймання.

Тема 9. Сутність поняття «пам'ять». Фізіологічні основи пам'яті. Види пам'яті. Процеси пам'яті.

Тема 10. Поняття про мислення. Взаємозв'язок чуттєвого і логічного пізнання дійсності. Індивідуальні якості мислення. Засоби активізації мислення.

Тема 11. Уява. Засоби створення нових образів. Види уяви.

Розділ 4. Афективна та регулятивна сфери.

Тема 12. Поняття про емоції. Теорії емоцій. Класифікація емоцій. Емоції і почуття. Психічні стани.

Тема 13. Воля. Етапи вольового акту. Локус контролю. Умови розвитку волі.

Розділ 5. Індивідуально-типологічні властивості особистості.

Тема 14. Поняття про темперамент. Теорії темпераменту. Типи темпераменту і їхні характеристики.

Тема 15. Поняття про характер. Риси характеру. Структура характеру. Акцентуації характеру

Тема 16. Поняття про здібності. Здібності і задатки. Класифікація і рівні здібностей. Умови розвитку здібностей.

ПРОГРАМА «ІНОЗЕМНА (АНГЛІЙСЬКА) МОВА»

Морфологія.

Іменник: Власні і загальні іменники. Категорія числа. Категорія відмінка.

Артикль: Означений, неозначений та нульовий відмінки. Артиклі з географічними і власними назвами. Артиклі з загальними іменниками і

числівниками. Артикли з назвами частин доби. Місяців і пір року. Артикли з паралельними структурами.

Дієслово: Утворення і основні випадки використання теперішнього, минулого та майбутнього часів груп Simple, Continuous та Perfect. Пасивний стан дієслова. Модальні дієслова. Узгодження часів.

Прикметник. Прислівник: Ступеневі порівняння.

Займенник: Особові займенники: називний і об'єктний відмінок. Присвійні займенники та їх похідні. Кількісні займенники.

Неособові дієслівні форми: Інфінітив. Герундій. Дієприкметник.

Категорії способу: Наказовий спосіб. Умовний спосіб.

Синтаксис.

Просте речення: Порядок слів. Типи речень, типи запитань. Головні члени речення. Узгодження присудка з підметом. Другорядні члени речення.

Складні речення: типи складних речень. Типи складносурядних та складнопідрядних речень.

ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ВИПРОБУВАНЬ

Менеджмент

1. Формування місії та цінностей організації належить до сфери менеджменту під назвою:
 - A. маркетинг
 - B. інновації та розробки
 - C. стратегія
 - D. фінанси
 - E. виробництво
2. Автором концепції «управління за допомогою цілей» був:
 - A. Мері-Паркер Фоллет
 - B. Філіп Котлер
 - C. Пітер Друкер
 - D. Акіо Моріта
 - E. Майкл Портер
3. Процес прийняття рішень починається з:
 - A. аналізу альтернатив
 - B. визначення проблеми
 - C. визначення критеріїв рішення
 - D. визначення місії організації

числівниками. Артикли з назвами частин доби. Місяців і пір року. Артикли з паралельними структурами.

Дієслово: Утворення і основні випадки використання теперішнього, минулого та майбутнього часів груп Simple, Continuous та Perfect. Пасивний стан дієслова. Модальні дієслова. Узгодження часів.

Прикметник. Прислівник: Ступеневі порівняння.

Займенник: Особові займенники: називний і об'єктний відмінок. Присвійні займенники та їх похідні. Кількісні займенники.

Неособові дієслівні форми: Інфінітив. Герундій. Дієприкметник.

Категорії способу: Наказовий спосіб. Умовний спосіб.

Синтаксис.

Просте речення: Порядок слів. Типи речень, типи запитань. Головні члени речення. Узгодження присудка з підметом. Другорядні члени речення.

Складні речення: типи складних речень. Типи складносурядних та складнопідрядних речень.

ЗРАЗКИ ТЕСТОВИХ ВИПРОБУВАНЬ

Менеджмент

1. Формування місії та цінностей організації належить до сфери менеджменту під назвою:
 - A. маркетинг
 - B. інновації та розробки
 - C. стратегія
 - D. фінанси
 - E. виробництво
2. Автором концепції «управління за допомогою цілей» був:
 - A. Мері-Паркер Фоллет
 - B. Філіп Котлер
 - C. Пітер Друкер
 - D. Акіо Моріта
 - E. Майкл Портер
3. Процес прийняття рішень починається з:
 - A. аналізу альтернатив
 - B. визначення проблеми
 - C. визначення критеріїв рішення
 - D. визначення місії організації

Психологія

1. Природа уважності як властивості особистості...
 - A. жоден із варіантів
 - B. набута шляхом виховання
 - C. успадкована від батьків
 - D. має біосоціальну природу
2. Фізіологічним підґрунтям темпераменту є:
 - A. сукупність спадкових задатків
 - B. індивідуальні відмінності людей
 - C. конституція людини
 - D. тип вищої нервової діяльності
3. Відчуття - це:
 - A. відображення предметів і явищ у свідомості людини
 - B. чуттєва інформація про навколишній світ
 - C. відображення окремих властивостей предметів і явищ при безпосередній дії подразників на органи чуття

Іноземна (англійська) мова

1. What ... you ... at this time two days ago?
 - A. Are ... doing
 - B. Did ... do
 - C. Was ... doing
 - D. Were ... doing
2. Sheila _____ a lot of work to do
 - A. Has
 - B. Is have
 - C. Have
 - D. Is having
3. Find the antonym to the word «hoisy»
 - A. Quiet
 - B. Old
 - C. Boring
 - D. dirty

КРИТЕРІЇ

оцінювання відповідей на вступних випробуваннях

Критерії визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень вступників для здобуття вищої освіти ступеня магістра спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Медація та вирішення конфліктів» та встановлюють відповідність між вимогами до знань і умінь вступників та показником оцінки в балах.

Ці критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Рівень досягнень	Оцінка (шкала від 100 до 200 балів)
відмінно	180-200
добре	150-179
задовільно	120-149
незадовільно	100-119

Відмінно – знання вступника є глибокими, міцними, системними, вступник вміє застосовувати знання для виконання завдань, вміє самостійно оцінювати різноманітні ситуації, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Добре – вступник знає істотні ознаки понять, явищ, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.

Задовільно – вступник відтворює основний навчальний матеріал, демонструє елементарні знання з дисципліни. Визначення понять дає з помилками й неточностями.

Незадовільно – відповідь фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

При оцінюванні відповіді на вступному випробуванні враховуються:

- правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх;
- самостійність суджень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алькема В. Г., Кириченко О. С. Менеджмент організацій: навчальний посібник. Кн.1. Київ: Університет «КРОК», 2023. – 276 с. https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/alkema_0035.pdf
2. Менеджмент: підручник / С. Ю. Бірюченко, К. О. Бужимська, І. В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Вид-во «Рута», 2021. – 856 с. <http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/%D0%9C%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82.pdf>
3. Менеджмент організації: теорія та практика: навчальний посібник/ за заг. ред. Г. А. Мошека. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. – 808 с.
4. Менеджмент: навчальний посібник/ А. М. Балашов [та ін.]; за заг. ред. А. М. Балашова, Г. Є. Мошека. Київ: Видавництво Ліра-К, 2022. – 646 с.
5. Основи менеджменту: конспект лекцій: навчальний посібник /укладачі: Т. В. Лазоренко, С.О. Пермінова. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. – 166 с. <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/41193/1/Managment.pdf>
6. Пекар В. О. Різнобарвний менеджмент. Еволюція мислення, лідерства та керування. 2-е вид., доповнене. Харків: Фоліо, 2020. – 192 с.
7. Гірник А. М. Основи конфліктології. Київ: Києво-Могилянська академія, 2010. – 222 с. <https://westudents.com.ua/knigi/514-osnovi-konflktolog-grnik-am.html>

Додаткова:

1. Аналіз ділових ситуацій. Збірник ситуаційних вправ/ С.І.Бай, Н.В. Батурин, Н.О. Держак та ін. – К.: Ніка-Центр, 2009. – 352 с.
2. Андрушків Б.М., Кузьмін О.Є. Основи менеджменту. – Львів: “Світ”, 1995. – 296 с.

3. Будзан Б. Менеджмент в Україні: сучасність і перспективи: Монографія/ Б. Будзан. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2001. - 349 с.
4. Гріфін Р. Основи менеджменту: Підручник / Р. Гріфін, В. Яцура. - Львів: БаК, 2001. – 624 с.
5. Гріфін Р., Яцура В. Основи менеджменту: Підручник / Наук. ред. В. Яцура, Д. Олесневич. Львів: БаК, 2001. – 624 с.
6. Гуменник В.І. Менеджмент організацій: навчальний посібник/ В. І. Гуменник, Ю. С. Копчак, О. С. Кондур. - К.: Знання, 2012. – 503 с. - (Вища освіта ХХІ століття).
7. Діденко В.І. Менеджмент: Підручник/ В. І. Діденко. - К.: Кондор, 2008. – 584 с.
8. Дідковська Л.Г. Менеджмент: Навчальний посібник/ Л.Г. Дідковська, П.Л. Гордієнко. - К.: Алерта; К.: КНТ, 2007. - 516 с.
9. Іванова І.В. Менеджмент підприємства: практикум: навчальний посібник/ І. В. Іванова. - К.: КНТЕУ, 2001. - 247 с.
10. Колот А.М. Мотивація персоналу: Підручник. Київ: КНЕУ, 2002. – 337 с.
11. Крамаренко В.І. Менеджмент: Навчальний посібник/ В.І. Крамаренко. - К.: ЦУЛ, 2003. - 248 с
12. Кредісов А.І. Історія вчення менеджменту. Київ: ВІРА-Р, 2000. 336 с.
13. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту. Київ: Академвидав, 2003. – 416 с.
14. Кузьмін, О. Є. Менеджмент: Конспект лекцій/ О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. - Львів: Вид-во Національного університету "Львівська політехніка", 2002. - 132 с.
15. Кузьмін, О. Є. Основи менеджменту: підручник / О. Є. Кузьмін, О. Г. Мельник. - 2-ге вид., випр., доп. - К.: Академвидав, 2007. - 464 с.
16. Куриляк В.Є. Міжнародний менеджмент: Навчальний посібник/ В.Є. Куриляк. - Тернопіль: Карт-бланш, 2004. - 268 с.

17. Лемберт Т. Ключові проблеми керівника. 50 перевірених способів вирішення проблем: Посібник/ Т. Лемберт. - К.: Всеуито, Наукова думка, 2001. - 303 с. - (Усе про менеджмент) "Львівська політехніка", 2002. - 132 с.
18. Менеджмент: методичні вказівки до ситуаційних вправ / Упоряд.: О.І. Сидоренко, П.С. Редько. - К.: Навчально-методичний центр "Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні ", 2004. - 600 с.
19. Менеджмент: навчальний посібник для дистанційного навчання/ Г. Е. Мошек [та інші]. - К.: Кондор, 2009. - 392 с.
20. Менеджмент: навчальні матеріали у схемах і формулах: Навчальний посібник/ За ред. А.І. Кредісова; Н. М. Літвін. - 2-е вид., випр. і доп. - К.: Знання України, 2008. - 539 с.
21. Менеджмент: Навчальні матеріали у схемах і формулах: Посібник / За ред. А. І. Кредісова; Н. М. Літвін. - К.: Знання України, 2006. - 416 с.
22. Осовська Г. В. Основи менеджменту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Кондор, 2003. 556с.
23. Стадник В. В., Йохна М. А. Менеджмент: Посібник. К.: Академвидав, 2003. – 464 с.
24. Сухарський В. С. Менеджмент. Тернопіль: Астон, 2001. – 340 с.
25. Тарнавська Н. П., Пушкар Р. М. Менеджмент: теорія і практика: Підручник для вузів. Тернопіль: Карт-бланш, 1997. – 456 с.
26. Хміль Ф. І. Основи менеджменту. Київ: Академвидав, 2003. – 608 с.
27. Шегда А.В. Менеджмент: Навч. посіб. К.: Т-во “Знання”, 2002. – 538 с.
28. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. — Одеса : Екологія, 2019. — 456 с.: іл.
29. Лeko Б., Чуйко Г. Медіація: підручник. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2014. – 520 с.